

Helsingin vammaisneuvoston kokous 4/2021

Aika: Tiistai 27.4.2021 klo 14.14 - 16.30.

Paikka: **Etäkokous Teams-etäyhteydellä**

Läsnä:	Kristiina Karhos (puheenjohtaja)	Helsingin ja Uudenmaan neuroyhdistys ry
varsinaiset jäsenet	Niina Halonen-Malliarakis	Vihreät
	Kaija Hietanen	Perussuomalaiset
	Pirkko Hyvärinen	Helsingin Reumayhdistys ry
	Pia Hytönen	Kokoomus
	Susanna Haapala	Kynnys ry
	Timo Martelius	Kehitysvammatuki 57 ry
	Ibrahim Milanovic	Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
	Aulikki Rautavaara	Uudenmaan munuais- ja maksayhd. Uumu ry
	Leena Simola-Nikkanen	Helsingin Invalidien Yhdistys ry
	Mika Taberman	Sosiaalidemokraatit
	Samuli Tsupari	Vammaisten lasten ja nuorten Tukisäätiö
Kaupungin pysyvät asiantuntijat		
	Tiina Larva	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
	Sini Heino-Mouhu	Kaupunginkanslia, sovittelu
	Pirjo Tujula	Kaupunkiympäristön toimiala
	Jonna Weckström	Sosiaali- ja terveystoimiala
	Tiina Lappalainen (sihteeri)	Kaupunginkanslia, vammaisasiamies, sihteeri
Poissa	Ann-Cristie Mattson	Psykososiaalisen föreningen Sympati rf
	Justus Mollberg	Vasemmistoliitto
	Anneli Salmevaara	Helsingin Kuuloyhdistys ry
	Heidi Halkilahti	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Vierailevat asiantuntijat

Erityisasiantuntija Tarja Pajunen, Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämissivustuksesta, projektityöntekijä Tiina Hannikainen, Kehitysvammaisten hoitopolut –projektista, hankevastaava Maarit Honkasola, Invalidiliitto ry:stä ja Outi Paulig kaupunginkansliasta.

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuus

Kokouksen alussa oli isoja teknisiä ongelmia avata etäkokous Teams-yhteydellä. Vammaisneuvoston varapuheenjohtaja Kristiina Karhos avasi etäkokouksen klo 14.14 ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

2. Osallistujien toteaminen

Todettiin osallistujat.

3. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

4. Tiedoksi edellisen kokouksen muistio.

Merkittiin vammaisneuvoston [muistio 3/2021](#) tiedoksi.

5. Muistion tarkastajat

Muistion tarkastajiksi valittiin Susanna Haapala ja Timo Martelius.

6. Asiakas- ja potilasturvallisuus Helsingissä

Suomen Potilasturvallisuusyhdistyksen potilasjaoksen puheenjohtaja, erityisasiantuntija Tarja Pajunen Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskuksesta esitteli [sosiaali- ja terveydenhoidon asiakas- ja potilasturvallisuutta](#) edistävää työtä. Potilasturvallisuus tarkoittaa sitä, että potilas saa tarvitsemansa ja oikean hoidon, ja laajemmin terveydenhuollossa toimivien ammattihenkilöiden osaamisella, toimintayksiköiden ja organisaatioiden periaatteilla ja toimintakäytännöillä varmistetaan potilaiden terveyden ja sairaanhoidon palvelujen turvallisuus.

Parhaillaan uudistetaan potilas- ja asiakasturvallisuustyötä ohjaavaa kansallista strategiaa. Sen yhtenä tavoitteena on edistää potilaiden ja asiakkaiden osallistumista palvelun laadun ja turvallisuuden varmistamiseen. Yksittäiset terveystietojen käyttäjille turvallisuus näkyy esim. lääkityksessä ja oikeissa asiakaskirjauksissa. Tämä liittyy myös uuteen Maisa-asiakastietojärjestelmään, jossa asiakkaan tulee itse seurata ja tarkastaa omat tiedot ja kirjaukset esim. lääkelistoista, ettei niissä ole virheitä, jotka ovat vaarallisia.

7. Uudenmaan kehitysvammaisten hoitopolut –kehittämishanke

Projektityöntekijä Tiina Hannikainen, [Uudenmaan kehitysvammaisten hoitopolut](#) -projektista esitteli projektin toteutusta. Hankkeessa arvioidaan nykyisiä palveluja sekä niiden kehittämisen, muutosten tai laajentamisen tarpeita. Hankkeessa Uudenmaan alueella toteutettu asiakaskysely toi esiin asiakkaiden tyytymättömyyttä erityisesti kehitysvammaisten asiakkaiden saamasta terveydenhuollon palveluista.

Vammaisneuvosto totesi, että kysely vahvisti aiempaa tietoa kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän läheistensä tyytymättömyydestä terveystietojen toimivuudesta. Terveydenhuollon hoitopolkujen kehittäminen Uudenmaan alueen hankkeella on tärkeä ja samalla on tuettava myös omaisia, jotka kantavat paljon vastuuta lasten, nuorten ja iäkkäämpien kehitysvammaisten lähteisten kanssa arkipäivässä. Terveydenhuollon kehittämisen yhteydessä kannattaisi palveluihin yhdistää myös vanhempien vertaistuen koordinoitua, jolla voidaan saada myös tuloksia. Vanhempien keskinäisellä keskustelulla tavoitetaan aiheita, joita terveydenhuollossa ei käydä. Tulee varmistaa myös riittävä hoitohenkilökunnan resurssit, jolla voidaan varmistaa hoidon jatkuvuutta ja vähentää henkilöstön vaihtuvuutta. Vammaisneuvoston tulee jatkossakin seurata ja paneutua kehitysvammaisten palvelujen toimivuuteen.

8. TuleApu –hankkeen tulosten ja materiaalin esittely

Hankevastaava Maarit Honkasola, Invalidiliitto ry:stä kertoi liikkumisen apuvälineiden käytön valmennushankkeesta. [TuleApu-hankkeessa](#) on videoilla ja webinaareilla lisätty tietoa apuvälineiden käyttämisestä, vertaistuellalla rohkaistu ja ohjattu ihmisiä ottamaan apuväline ajoissa käyttöön ja lisätty tietoa fyysisesti vammaisten ihmisten tuki- ja liikuntaelinten terveydestä ja hyvinvoinnista. Käydyssä keskustelussa todettiin tarve, että kaupunki edistää apuväline-tiedon välittymistä kaupunkilaisten käyttöön. Parhaillaan apuvälinevideoita esitetään [KotiTV:ssä](#).

9. Lausunto sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksestä 2020

Vammaisneuvosto keskusteli lausuntoluonnokseen tarvittavista tarkennuksista ja niiden muutosten jälkeen päätti hyväksyä vammaisneuvoston lausunnon. (liite)

10. Kaupungin toimialojen ajankohtaiset kuulumiset

Sovittelutoiminnan päällikkö Sini Heino-Mouhu esitteli kaupunginkanslian organisoimaa (20 vuotta) [Helsingin sovittelutoimintaa](#), jossa sovitellaan sekä rikoksia että eräitä riita-asioita. Korona-aikana aktiivisia koulutettuja sovittelijoita on ollut 40. Katusovittelijat ovat nuorten kasvattajia, myös koulukiusaamista ja vanhempien välisiä riitoja selvitetään ja sovitellaan. Lähisuhdeväkivallan sovittelun aloite tulee vain poliisilta tai syyttäjältä. Muissa asioissa sovitteluasian saa vireille aloitelomakkeella, jonka perusteella etsitään sopivat sovittelijat. Vapaaehtoisena toimivat sovittelijat on haastateltu ja koulutettu, he saavat kulukorvauksen.

Vammaisneuvoston pysyvät asiantuntijat toimialoilta kertoivat ajankohtaisista asioista toimialoilta.

Sosiaali- ja terveystoimiala (SoTe): Sosiaali- ja terveydenhuollon tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä Apotti yhdistää sosiaali- ja terveydenhuollon tiedot samaan järjestelmään. Apotti on otettu käyttöön 24.4. kaupungin terveys-, päihde-, ikääntyneiden-, kotihoito- ja kehitysvamma palveluissa. Samalla käytössä on Apotin asiakasportaali Maisan, jonka avulla omahoito ja sähköinen asiointi helpottuvat. Vammaistyössä avautuu 10.5. lyhytaikaisyksikkö Humalistonkadulle alaikäisille ja aikuisille. Palvelu aloitetaan lapsista, jotka ovat jonottaneet palveluun.

Kaupunkiympäristötoimiala (Kymp): Äänimajakan kokeilu on käynnistymässä tarjouspyynnöillä yrityksille. Kokeilut toteutetaan Kalasataman sote-keskuksessa ja Lauttasaaren metroasemalla. Kaupunkiympäristön tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma ensimmäinen työpaja on toteutettu. Esteettömyyslinjauksia käsitellään 17.5. toimialan johtoryhmässä, linjaukset menossa vielä syksyllä kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn ja hyväksyttäväksi kaupunginhallituksessa. Itäkeskuksen uimahalliin suunnitellaan peruskorjausta vuodelle 2022, parhaillaan tehdään korjauksen tarve- ja hankeselvitystä. Nyt kannattaa esittää esteettömyysasiamies Pirjo Tujulalle toiveita esteettömyyden toteuttamiseksi.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala (KuVa): Toimialan monimuotoisuusverkostolla oli tapaaminen, järjestetty päälliköille ja asiantuntijoille palvelujen ihmisoikeussuunnitelman kehittämisen työpaja. Kulttuurikeskus Kaisassa on tehty esteettömyyskartoitus, toteuttamissuunnitelma on tehty, osa toimenpiteistä vielä toteuttamatta. Paralympiakomitean kouluttaa liikuntapalveluja esteettömyydestä. Toiveena saada koulutusta koko toimialalle. Verkkopalvelujen saavutettavuutta edistetään koko ajan, se on tärkeä osa digipalvelujen kehittämistä, mutta sen edistämiseen tarvitaan kaupungin rakenteellista tukea. Kehityskohteeksi ehdotetaan vammaisuuden tarkastelua osana moninaisuutta, ei pelkästään saavutettavuuden ja esteettömyyden kannalta. Vammaisneuvoston Kuva-toimialan yhdyshenkilönä vuorotteluvapaan ajan toimii varaedustaja Sini Perho 20.9. saakka.

11. Osallistumiset

Ei ollut.

12. Muut esille tulevat päätösaasiat

Todettiin, että vammaisneuvoston toimikausi jatkuu 31.7. saakka, jolloin kesäkuulle voidaan lisätä yksi kokous. Ehdotuksia kesän kokouksen teemaksi/aiheeksi voi esittää Tiinalle.

13. Tiedotusasiat

Vammaisjärjestöt järjestävät kesäkuussa virtuaalisen henkilökohtaisen avun paraatin (HAP). Suunnitelmissa järjestää HAP-viikko ja HA paraati, to 10.6. on YK:n sopimuksen ratifioinnin 5-vuotis juhlapäivä, tilaisuus järjestetään verkossa. Kerätään kokemuksia: ”Mitä henkilökohtainen apu merkitsee minulle ja sinulle?”

Helsingin Invalidien Yhdistys (HIY) järjestää kuntavaalin ehdokkaille [paneelikeskustelun 19.5.](#) klo 17.30-19 Teams-yhteydellä. Keskustelua voi seurata HIY:n linkin välityksellä.

14. Seuraava kokous

Seuraava vammaisneuvoston kokous on ti 25.5.2021, jonka teemana on oppivelvollisuuden laajeneminen 18-vuotiaaksi saakka. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan esittäjät odottavat vammaisneuvostolta kysymyksiä aiheesta. Lähetä kysymykset 10.5. mennessä tiina.lappalainen@hel.fi, työvaliokunta 11.5. kokoaa etukäteiskysymykset.

15. Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtajaa Kristiina Karhos kiitti kaikkia osallistujia kärsivällisyydestä Teamsin teknisten ongelmien vuoksi ja päätti kokouksen klo 16.30.

Vakuudeksi

Kristiina Karhos
varapuheenjohtaja

Tiina Lappalainen
sihteeri, vammaisasiamies

Muistion tarkastivat

Susanna Haapala

Timo Martelius